

Awlad, Hesiak gainditu” dokumentala estreinatu berri du Ane Irazabal kazetariak Cosimo Caridirekin batera. Protagonistak lau ume dira eta istorio bakoitza herrialde batean kokatuta dago, errefuxiatuen ihesaldiaren etapa desberdinak islatu nahian: Berlin, Samos uhartea (Grezia), Jordaniako Zaatari kanpalekua eta Oñati. Haur errefuxiatuen eskolaratzearen inguruko hausnarketa egiten du dokumentalak. GAUR8 Irazabalekin mintzatu da errefuxiatuen dramaren inguruan. Dokumentalak izandako harre rarekin pozik da Arrasateko kazetaria eta lotsagarritzat jotzen du bai Europak errefuxiatuekin duen jarrera bai aferari heldutasunez heltzeko agertzen duen borondate politiko eza.

Nola sortu zen dokumentala?

Iazko urrian, Lesbosen geundela, bururatu zitzaigun. Moirako kanpalekuan konturatu ginen herrialde desberdinetako haurrek beraien artean turkieraz hitz egiten zutela. Turkian egon ziren denboran, eskolatuak zeuden, baina, behin Greziara iritsita, hilabeteak pasa zituzten eskolara joan gabe. Eskolara ez joateak zer-nolako ondorioak di-

ANE IRAZABAL

KAZETARIA

Palestinan hasi zuen bere ibilbidea Ane Irazabal kazetariak. Ekialde Hurbilean lan egin ostean, egun errefuxiatuen drama eta migrazio fenomenok jarraitzen ditu.

Ainara Lertxundi

«Hau jada ez da larrialdi egoera bat, kronikoa bihurtu den drama da errefuxiatuena»

tuen aztertzen hasi ginen. Politena dokumental bat egitea izan zitekeela pentsatu genuen. Lau epetan garatzen diren lau istorio aukeratu genituen.

Nola lortu zenuten umeekin lan egiteko aukera?

Familiei oso ondo azaldu genien nortzuk ginen, zertara gindoa zen, zein zen proiektuaren funtsa. Denbora guztian galdetzen ziguten ea Netflix edo Youtubekoak ginen; ez zekiten zer zen dokumental bat ere. Oso zintzoak izan ginen haiekin. Ez genuen malko errazik nahi. Egun batzuetan beraien bizitzan oso presente egongo ginela azaldu genien, gauza ez zela pare bat galdera egin eta joatea. Hasierako unetik informazio guztia mahai gainean jartzen denean, ondo ulertzen dute. Egia da da hasieran zaila egin zitzaizela bideo kameretara ohitzea eta naturaltasunez jokatzeko. Baina, hirugarren egunetik aurrera, ohitu egin ziren eta gu dekoratu hutsa ginen. Berlinean dagoen Siriako familiak albiste txar bat jaso zuen gu bertan geundela. Misil batek izebaren etxea jo eta izeba hil egin zela esan zioten amari. Azken bi egunetan ez zegoen ezertarako eta hala esan zigun. Jordanian, kanpalekuan grabatu genuen denbora guztian bi polizia eta polizia sekretu bat zeuden gurekin. Kazetariak zertara doazen eta zer grabatu nahi duten kontrolatu nahi dute. Hasieran ez zen oso eroso grabaketak haiekin egitea. Gainera, egunero aldatzen zituzten. Gure lana ikusita, pixkanaka tarte gehiago ematen hasi ziren. Etxera grabatzera joaten ginenean, kanpoan gelditzen ziren. Hori hartu-eman zail baten emaitza izan zen.

Zer-nolako ondorioak ditu eskolara ez joateak?

Lotsagarria da Europaren biho-
tzean milaka umek eskolara joa-
teko aukerarik ez izatea ihesla-
riak direlako. Oso herrialde
gutxi egiten ari dira ahalegin
hori. Errefuxiatuen dramari la-
rrialdi egoera bati emango lio-
keen tratamendu berbera eman
dio Europak. Zer behar da? Arro-
pa, berokiak, jatekoa... baina ez
dago benetako inbertsiorik. Hau
da, ez da kontuan hartzen erre-
fuxiatu horietako asko European
geldituko direla eta gure etorki-
zuneko bizilagunak izango dire-
la. Ez badakite ez idazten ez ira-
kurtzen, ez badituzte ezagutzen
bizi diren gizarteko ohiturak eta
kode sozialak, hemendik 30 ur-
tera kanpalekuetan dauden
ume asko belaunaldi galdua
izango dira. Europaren aldetik
ez dago borondaterik gai honi
heldutasunez eusteko. Hau jada
ez da larrialdi egoera bat, kroni-
koa bihurtu den drama bat da,
baina Europak ez du hala aitor-
tu nahi. Lotsagarria da Grezia
eta Turkiako mugan duela gutxi
sei pertsona hotzez hil izana.

**Zein izan da egin duzun lanik
gogorrena?**

Gazaren kontrako 2014ko eraso-
aldia benetan gogorra izan zen.
Kontraesan izugarriak sortzen
dizkizu sarraski hori hurbiletik
bizitzeak jakinda atzerriko kaze-
taria izateagatik nolabaiteko ba-
besa duzula. Oso gogoan dut ere
Idomenin gertatutakoa. Hilabe-
te eta erdiz egon ginen Grezia
eta Mazedonia arteko mugan.
Haien etsipena edo Mediterra-
neoan hiltzen ari diren izen ga-
beko etorkinei buruz berri ema-
tea ere gogorra da. Errealitate
horiek zure barruko kutxan gel-
ditzen dira.

**Idomeni aipatu duzu. Muga le-
gez kanpo gurutzatzea lepora-
tuta, atxilotu egin zintuzten.
Nola bizi izan zenuen?**

Argazkiak: GAUR8

Gazan bezala, barne kontraesa-
nak eragin zizkidan. Jakin bage-
nekien kazetari eta nazioarteko
ekintzaileak atxilotzea disuasio
metodo bat zela arreta guztia
gugan egoteko, eta, egia esan,
ondo atera zitzaien.

**Badirudi hildakoen kopurua
altua ez bada, komunikabideen
arreta lortzea ezinezkoa dela.
Hiltzen diren etorkinak zifra
huts bihurtu dira.**

Bai, hala da. Italian, adibidez,
izugarrizko ahalegina egiten ari
dira identifikatu gabeko ihesla-
riei izena jartzeko. Argi dago on-
tzi batean 70 turista hondora-
tzen badira, horien gorpuak
erreskatatzeko izugarrizko aha-
leginak egingo direla. Ez da gau-
za bera gertatzen migratzailee-
kin. Gobernu eta erakunde-
aldetik ez da ahaleginik egiten
itsasoak irentsitako pertsonok
aurkitu eta identifikatzeko. Gi-
zartean, ordea, pertsonok iden-
tifikatzeko saiakera handia egi-
ten ari dira ekintzaileak, tartean
kazetariak eta Cristina Cattaneo
bezalako auzitegi medikua.

*«Ez badakite ez
idazten ez
irakurtzen, ez
badituzte ezagutzen
bizi diren gizarteko
ohiturak eta kode
sozialak, hemendik
30 urtera
kanpalekuetan
dauden ume asko
belaunaldi galdua
izango dira»*

Zer espero daiteke 2020an?

2019an bezala jarraituko dugu,
ezikusiarena egiten. Ikusi behar-
ko dugu zer egiten duen Recep
Tayyip Erdogan presidente tur-
kiarrak, behin eta berriz egiten
baitu mehatxu hondartzak eta
mugak zabaltzearekin.

**Iheslariena tresna geopolitiko
bihurtu da, ezta?**

Eskuin muturrak oso ondo jakin
du drama hau kapitalizatzen eta
migratzaileei Europaren arazo
guztiak leporatzen. Talde politi-
ko tradizionalak, sozialdemo-
krazia eta eskuin tradizionala,
ez dira gai izan diskurtso horri
aurre egiteko. Ultraeskuinaren
gorakada gelditzeko bere egin
dute diskurtso hori, baina, origi-
nalaren eta kopiaren artean,
jendeak beti du nahiago origina-
la. Italian oso argi ikusi da. Etxe-
ko lanak egiteko prest dagoen
kazetaririk ez dagoenez, edo ul-
traeskuinaren diskurtsoari hel-
dutasunez aurre egiteko politi-
karirik ez dagoenez, ikusten ari
gara hedabideak publizitatea
egiteko erabiltzen ari direla.